

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 68/26

Λουξεμβούργο, 7 Μαΐου 2026

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-747/22 | INPS (Κοινωνική αρωγή και πρόσβαση στην απασχόληση – Έμμεση διάκριση)

Πρόσβαση στην κοινωνική πρόνοια και στην απασχόληση: η προϋπόθεση δεκαετούς διαμονής συνιστά έμμεση διάκριση εις βάρος των δικαιούχων διεθνούς προστασίας

Το «εισόδημα του πολίτη» (κοινωνικές παροχές συνοδευόμενες από μηχανισμό επαγγελματικής ένταξης) το οποίο λάμβανε αλλοδαπός δικαιούχος επικουρικής προστασίας στην Ιταλία ανακλήθηκε μετά από διοικητικό έλεγχο ο οποίος αποκάλυψε ότι ο ενδιαφερόμενος δεν πληρούσε την προβλεπόμενη από το ιταλικό δίκαιο προϋπόθεση διαμονής τουλάχιστον δέκα ετών στο έδαφος της χώρας. Ο ίδιος προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον ιταλικού δικαστηρίου, το οποίο απευθύνθηκε στο Δικαστήριο ζητώντας να διευκρινιστεί αν η εν λόγω προϋπόθεση συνιστά έμμεση διάκριση εις βάρος των αλλοδαπών.

Το Δικαστήριο κρίνει ότι η χορήγηση του εισοδήματος του πολίτη διέπεται από την αρχή της ισότητας μεταξύ των δικαιούχων διεθνούς προστασίας και των υπηκόων του οικείου κράτους μέλους, όσον αφορά τόσο την πρόσβαση στην απασχόληση όσο και το δικαίωμα σε ένα ελάχιστο εισόδημα. Μολονότι η ανωτέρω προϋπόθεση εφαρμόζεται με τον ίδιο τρόπο σε όλους ανεξαρτήτως ιθαγένειας, εντούτοις πλήττει κυρίως τους αλλοδαπούς. Η διαφορετική αυτή μεταχείριση δεν δικαιολογείται από το γεγονός ότι η χορήγηση του εισοδήματος του πολίτη συνεπάγεται, κατά την Ιταλική Κυβέρνηση, σημαντική διοικητική και οικονομική επιβάρυνση. Πρόκειται, επομένως, για έμμεση διάκριση που απαγορεύεται από το δίκαιο της Ένωσης.

Δικαιούχος επικουρικής προστασίας, ο οποίος διαμένει νόμιμα στην Ιταλία από το 2011, λάμβανε το «εισόδημα του πολίτη», μια κοινωνική παροχή που συνοδεύεται από μέτρα επαγγελματικής και κοινωνικής ένταξης. Η ενίσχυση χορηγούνταν υπό την προϋπόθεση δεκαετούς τουλάχιστον διαμονής στο ιταλικό έδαφος, η οποία κατά τα δύο τελευταία έτη έπρεπε να είναι αδιάλειπτη.

Κατόπιν ελέγχου, το Εθνικό Ίδρυμα Κοινωνικής Ασφάλισης (INPS) διαπίστωσε ότι η προϋπόθεση αυτή δεν πληρούνταν. Ως εκ τούτου, διέκοψε την καταβολή του επιδόματος και απαίτησε την επιστροφή των αχρεωστήτως εισπραχθέντων ποσών.

Ο ενδιαφερόμενος προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον ιταλικού δικαστηρίου, υποστηρίζοντας ότι η προϋπόθεση δεκαετούς διαμονής συνιστά έμμεση διάκριση, δεδομένου ότι μπορεί ευκολότερα να εκπληρωθεί από τους Ιταλούς υπηκόους. Από την πλευρά του, το INPS υποστήριξε ότι το εισόδημα του πολίτη δεν αποσκοπεί στην κάλυψη πρωταρχικής ανάγκης, αλλά εμπίπτει στις πολιτικές απασχόλησης και ένταξης, γεγονός που δικαιολογεί την απαίτηση ύπαρξης πραγματικού δεσμού με την ιταλική επικράτεια.

Ο εθνικός δικαστής, εκτιμώντας ότι η ανωτέρω προϋπόθεση ενδέχεται να εισάγει δυσμενή διάκριση και να είναι δυσανάλογη, απευθύνθηκε στο Δικαστήριο προκειμένου αυτό να εξακριβώσει αν η συγκεκριμένη προϋπόθεση είναι σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει, πρώτον, ότι **το «εισόδημα του πολίτη» συνιστά τόσο μέτρο πρόσβασης στην απασχόληση, το οποίο διέπεται από την αρχή της ισότητας μεταξύ δικαιούχων διεθνούς προστασίας και**

υπηκόων του οικείου κράτους μέλους¹, όσο και βασική κοινωνική παροχή, υπό τη μορφή ελάχιστου εισοδήματος, η οποία καλύπτεται επίσης από την ίδια αρχή².

Δεύτερον, η **προϋπόθεση δεκαετούς διαμονής**, μολονότι εφαρμόζεται με τον ίδιο τρόπο στους πολίτες του κράτους μέλους και στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, εντούτοις **θίγει κυρίως τους αλλοδαπούς και συνιστά έμμεση διάκριση** εις βάρος τους, η οποία κατ' αρχήν απαγορεύεται.

Τρίτον, το Δικαστήριο κρίνει ότι η **ανωτέρω προϋπόθεση δεν δικαιολογείται αντικειμενικά** από το γεγονός ότι η χορήγηση του «εισοδήματος του πολίτη» συνεπάγεται, κατά την Ιταλική Κυβέρνηση, σημαντική διοικητική και οικονομική επιβάρυνση, πράγμα που θα δικαιολογούσε να επιφυλάσσεται η χορήγηση του εισοδήματος αυτού μόνο στα πρόσωπα που έχουν πράγματι ενσωματωθεί στο εθνικό κοινωνικό σύνολο.

Το Δικαστήριο επισημαίνει επ' αυτού ότι η χορήγηση κοινωνικών παροχών σε ένα πρόσωπο συνεπάγεται, για τον οικείο φορέα, τις ίδιες δαπάνες, ανεξαρτήτως του αν ο ενδιαφερόμενος είναι δικαιούχος διεθνούς προστασίας ή υπήκοος του οικείου κράτους μέλους.

Επιπλέον, όσον αφορά τα μέτρα πρόσβασης στην απασχόληση και τις βασικές κοινωνικές παροχές, όπως το «εισόδημα του πολίτη», το δίκαιο της Ένωσης παρέχει στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας δικαίωμα ίσης μεταχείρισης, χωρίς να επιτρέπει στα κράτη μέλη να προβλέπουν πρόσθετες προϋποθέσεις ή περιορισμούς πέραν εκείνων που προβλέπει ο νομοθέτης της Ένωσης. Η διάρκεια διαμονής, όμως, στο έδαφος κράτους μέλους δεν προβλέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ως κριτήριο για τη χορήγηση των σχετικών παροχών στους εν λόγω δικαιούχους.

Εξάλλου, το να εξαρτάται η χορήγηση των παροχών αυτών από την προϋπόθεση δεκαετούς διαμονής στο οικείο κράτος μέλος αντιβαίνει στον σκοπό του δικαίου της Ένωσης ο οποίος συνίσταται στην εξασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου παροχών στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, των οποίων το καθεστώς δεν είναι, εκ φύσεως, μόνιμο και μπορεί να ανακληθεί, πράγμα που ενδέχεται να οδηγήσει στην επιστροφή του ενδιαφερομένου στη χώρα καταγωγής του.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Με την προδικαστική παραπομπή τα δικαστήρια των κρατών μελών μπορούν, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει κάθε άλλο εθνικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεως της αποφάσεως.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106.

Ακολουθήστε μας!

¹ Όπως προκύπτει από το άρθρο 26 της [οδηγίας 2011/95/ΕΕ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας.

² Όπως ορίζει το άρθρο 29 της οδηγίας 2011/95.